

ACTIVITEITENFICHE LAGERE SCHOOL

Meertalig (voor)lezen

BRUSSEL
VOL TAAL

Categorie

- Tolerenen
- Waarderen
- Inzetten

Tag

- leren over taal
- taalprofiel
- aandacht voor vorm
- thuistaal als opstap
- welbevinden
- talenbeleid
- talensensibilisering
- ouderbetrokkenheid

Doelgroep

- eerst graad
- tweede graad
- derde graad

Duur

- 5 à 10 minuten ⌚
- 1 lestijd 🕒
- meerdere lestijden 🕒🕒
- project 📅

Korte beschrijving activiteit:

Zorg ervoor dat meertalige kinderen ook in aanraking komen met boeken waarin de taal en cultuur die ze van thuis uit meekrijgen aan bod komen. Boeken kunnen een brug slaan tussen de thuistaal, de cultuur en de schooltaal. Bovendien werken zowel veel leestechnische aspecten, zoals het klankbewustzijn, als de leesstrategieën in alle talen op dezelfde manier.

Uiteraard ken je zelf niet alle talen. Misschien heb je niet meteen een hele voorraad anderstalige boeken achter de hand. Hoe pak je dat dan het beste aan?

Bied ruimte voor boeken in de thuistaal van de leerlingen:

- Organiseer een anderstalig voorleesmoment. Ga na welke thuistalen veel voorkomen in de klas. Betrek collega's of ouders voor talen die je zelf niet kent, bekijk het aanbod van de plaatselijke bibliotheek of schakel organisaties in die hiervoor een aanbod hebben. Als er boeken aan bod komen in talen met een andere leesrichting of karaktertalen, is dat een interessante prikkel voor talensensibilisering.
- Laat de oudere leerlingen een keer zelf voorlezen in hun thuistaal. Zelfs als je er niets van begrijpt, merk je aan de intonatie hoe leesvaardig een kind is in de thuistaal. De trots om een boek in de eigen taal en cultuur te mogen voorstellen, verhoogt de leesmotivatie.
- Laat anderstalige leerlingen samen een woordeloos boek voorlezen in de thuistaal en nadien vertalen naar het Nederlands.
- Maak gebruik van luisterboeken. Er bestaan intussen luisterboeken in alle talen: door die te gebruiken, trainen anderstalige kinderen ook hun luistervaardigheid.
- Geef leerlingen ook de kans om tijdens de vrije leesmomenten in de klas in hun eigen taal te lezen. Koppel er af en toe ook een opdracht aan in het Nederlands. Zo is transfer verzekerd. Hou er rekening mee dat Nederlands een doorzichtige taal is om de koppeling te maken tussen de klank en de letter. Voor beginnende lezers die nog maar net de Nederlandse klank-letterkoppeling onder de knie hebben, is het niet vanzelfsprekend om in een minder transparante taal te lezen. Ze raken misschien in de war door de andere klank-letterkoppeling. Laat het dus een vrije keuze zijn.

Materiaal en voorbeelden:

- Studio Sesam maakte een fiche over hoe je [een meertalig voorleesmoment](#) organiseert. Geraadpleegd op 23 december 2020.

Sites met meertalige boeken:

- <https://www.ibby-europe.org/> signaleert kwalitatieve kinder- en jeugdboeken in Europese talen én in de belangrijkste niet-Europese talen die in Europa gesproken worden (zoals Arabisch, Farsi, Urdu, Pashto, Dari...). Geraadpleegd op 23 december 2020.
- O Mundo - een kleine Wereldbibliotheek is een project van 'Iedereen Leest' dat de mooiste prentenboeken uit de hele wereld wil binnenbrengen in multiculturele klassen. Het project is stopgezet, maar het materiaal is nog te vinden in bibliotheken. Alle informatie vind je op <https://omundo.be/>, geraadpleegd op 23 december 2020.
- Op <http://www.metrotaal.be> vind je de activiteitenfiche 'Boeken in alle talen' met bronnen om met meertalige boeken aan de slag te gaan. Geraadpleegd op 23 december 2020.
- [Leren op afstand: online lezen voor meertalige kinderen](#). Rutu Foundation verzamelt online boeken en leesmateriaal voor meertalige kinderen. Geraadpleegd op 6 januari 2021.
- Woordeloze boeken vind je via <https://www.ibby.org/awards-activities/activities/silent-books/?L=0>. Geraadpleegd op 23 december 2020.
- Op <https://www.boekenzoeker.be/> vind je allerhande boekenlijsten. Denk aan boeken per leeftijdscategorie, per thema of over actuele onderwerpen. Eén van die lijsten verzamelt 'meertalige boeken'; boeken in het Nederlands in combinatie met een andere taal. Geraadpleegd op 3 januari 2024.

Meertalige luisterboeken:

- [Radioboeken voor kinderen](#): luisterverhalen in Nederlands, Frans en Berber. Geraadpleegd op 23 december 2020.
- [Prentenboeken in alle talen](#): audio-vertalingen van prentenboeken. Een initiatief van stichting VoorleesExpress. Geraadpleegd op 5 januari 2021.
- [Het Vertelment](#): een Gentse digitale meertalige kamishibai in wel 20 talen. Op het gesloten platform 'Het Vertelment' staan ondertussen meer dan 40 voorleesfilmpjes. Bij elk filmpje staat de korte inhoud van het boek, de voorleestaal en de leeftijd van het doelpubliek. In één klik start het filmpje en dompel je je klas onder in een boeiend verhaal.

Als leerkracht kun je een account aanmaken om toegang te krijgen tot het materiaal. De enige voorwaarde daarbij is dat je op eer verklaart dat je de video's enkel gebruikt in een educatieve setting – dus in de klas of op school. Toegang aanvragen doe je via het formulier op <https://stad.gent/nl/onderwijscentrum-gent/gent-als-onderwijsstad/toegang-tot-het-vertelment>. Geraadpleegd op 8 januari 2024.

Meer info en bronnen:

- Achtergronden over lezen in meerdere talen vind je in de eerste aflevering van het tweede seizoen van de podcast Kletsheads: [Hoe zorg je ervoor dat je meertalig kind in beide talen kan lezen?](#) Geraadpleegd op 23 december 2020.
- In deze [extra editie van Kletsheads](#) vertellen drie kinderen met verschillende taalachtergronden over hoe zij hebben leren lezen in hun thuistaal, over hun lievelingsboeken in die taal, en wat ze zelf denken over het feit dat ze in twee talen kunnen lezen. Ze lezen ook voor in hun thuistaal. Geraadpleegd op 23 december 2020.
- Iedereen Leest heeft meerdere artikels over het waarom van meertalig voorlezen en meertalige boekencollecties:
 - o [Een meertalige maatschappij weerspiegelen op school](#). Welke rol hebben boeken om voor een realistische weergave van de maatschappij te zorgen op school? Geraadpleegd op 23 december 2020.
 - o [Meertalige collecties in de bibliotheek: een praktijkvoorbeeld uit Brussel](#). Geraadpleegd op 23 december 2020.
 - o [Boeken helpen niet alleen om een taal te leren, maar ook om mens te zijn](#). Hoe kunnen leesbevorderaars inspelen op meertaligheid en het culturele kapitaal? Geraadpleegd op 23 december 2020.